

Лучик Г. М.,
викладач природничих наук,
Київський фаховий коледж прикладних
наук

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО «ПРЕС-МЕТОДУ» В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Найбільш доцільним і дієвим в освітньому процесі є застосування інтерактивних технологій. Інтерактивне навчання – це перш за все діалогове навчання, в ході якого здійснюється взаємодія викладача та студента.

«Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що освітній процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх студентів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове навчання в співпраці)...» (О. Пометун та Л. Пироженко), де студент і викладач є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання [4, с. 2].

Педагог виступає в ролі організатора процесу навчання, лідера групи. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблем. Воно ефективно сприяє формуванню цінностей, навичок і вмінь, створенню атмосфери співпраці, взаємодії. Інтерактивність у навчанні легко пояснити такою словесною конструкцією, виведеною досвідом педагогів і психологів ще в античні часи, у якій головною думкою є: «Передаючи знання іншим – стаєш майстром своєї справи» [7, с. 78].

В процесі модернізації фахової передвищої освіти при викладанні природничих дисциплін викладачі коледжу визначили та реалізували основні напрямки удосконалення освітнього процесу, які успішно поєднуються з інтерактивними методами, а саме:

Формування концепції інноваційної моделі навчання.

2. Створення механізму розвивальних технологій освіти та технологій саморегульованого навчання поряд із традиційним навчанням.

3. Створення механізму дистанційного навчання.

4. Індивідуалізація та інформатизація освітнього процесу.

Саме тому, до основних характеристик інтерактивного навчання можна віднести:

– за короткий час опановується великий обсяг нового матеріалу;

- включеність та активність: у роботі задіяні всі слухачі, відпрацьовується вміння працювати у групі (команді);
- наявність партнерських відносин суб'єктів навчання;
- формується позитивне ставлення до опонента, навички толерантного спілкування, кожен має можливість пропонувати свою думку;
- створення комфортних та сприятливих умов навчання;
- спеціальна організація та різноманітність форм роботи;
- розвиток ініціативності студента;
- розвиток здібності самостійно приймати рішення, знаходити нестандартні варіанти розв'язання виховних особистісно орієнтованих ситуацій;
- хід та результат професійної підготовки набуває особистісно орієнтованого значення для всіх учасників освітнього процесу;
- майбутній фахівець відчуває власну успішність, набуває статусу суб'єкта взаємодії, бере участь у процесі навчання та засадах власної освітньої траєкторії [2, с. 109].

Інтерактивні методи навчання покликані активізувати діяльність студентів у виробленні пізнавальної інформації. Отже, студент найбільше засвоює навчальний матеріал у формі навчання практикою та виступу в ролі ведучого.

Отже, до основних принципів навчання можна віднести інтерактивну взаємодію у процесі роботи, надання студентам можливості самостійного освоєння досліджуваного матеріалу, а також консультаційний супровід у процесі дослідницької діяльності, доцільно при викладі лекційного матеріалу використовувати інтерактивні методи навчання. Одним із таких є «прес-метод».

Цей метод допомагає студентам навчитися формулювати та висловлювати свою думку з дискусійного питання аргументовано, в чіткій та стислій формі, впливати на думку інших співрозмовників. Враховуючи сучасні виклики екологічної науки, цей метод досягає своєї найбільшої ефективності на заняттях з екології, суттєво сприяючи формуванню екологічної культури та екологічної свідомості у студентів.

Використання «прес-методу» передбачає визначені організаційно-методичні аспекти, а саме:

1. Викладач роздає або презентує на екрані чотири етапи методу:
 - висловіть свою думку, поясніть, у чому полягає ваша точка зору (починаючи зі слів... *я вважаю, що...*);
 - поясніть причину появи цієї думки, тобто на чому ґрунтуються докази (починайте зі слів... *тому, що...*);

– наведіть приклади, додаткові аргументи на підтримку вашої позиції, назвіть факти, які демонструють ваші докази;

– узагальніть свою думку (зробіть висновок, починаючи словами: отже,...таким, чином...).

2. Викладач пояснює механізм етапів «прес-методу» і дає відповідь на можливі запитання студентів. Наводить приклад до кожного з етапів.

3. Викладач пропонує оочим спробувати застосувати цей метод до будь-якої проблеми на їхній вибір.

4. Викладач перевіряє, чи розуміють студенти механізм застосування методу. Етапи можна адаптувати, пропонуючи студентам наводити кілька варіантів своїх думок або прикладів.

5. Викладач може застосовувати «прес-метод» на всіх парах, де потрібна аргументація студентами своєї думки [3, с. 3].

При цьому, викладачу природничих дисциплін необхідно врахувати, що використання на занятті інтерактивного «прес-методу» на початкових курсах може викликати труднощі. Оскільки, студенти ще не мають власної думки, не вміють висловлювати або ж бояться висловлювати її відкрито перед одногрупниками; мають недостатній обсяг знань.

До інших, не менш важливих, проблем, які можуть вплинути на кінцевий результат використання «прес-методу» під час підготовки фахівців, належать:

1. Невміння студентами слухати інших, об'єктивно оцінювати їх думку та запропоновані ними рішення.

2. Небажання студентів у процесі обговорення змінювати свою думку.

3. Студентам важко бути мобільними, змінювати методи та підходи роботи.

4. Студенти-лідери намагаються «тягнути» групу, а слабші студенти відразу стають пасивними [1].

На прикладі лекції-інформації з використання «прес-методу» можна представити переваги такого виду навчального заняття. Лекція-інформація з використанням «прес-методу» дає можливість студентам набути знань та умінь. Під час проведення заняття викладач актуалізує пізнавальну діяльність студентів, використовуючи такі методи, як бесіда, розповідь, демонстрація, графічний метод (створення схем), інтерактивний метод «прес-метод».

«Прес-метод» використовується у випадках, коли виникають суперечливі питання і вам потрібно зайняти й аргументувати чітко визначену позицію з суспільної екологічної проблеми, що обговорюється. Метою застосування цього методу є надання студентам можливості під час навчальних

занять навчитися формулювати й висловлювати свою думку з дискусійно-го питання аргументовано в чіткій та стислій формі [5, с. 77].

Обґрунтування правильності вибору чи думки, щодо екологічної проблеми студенти роблять, використовуючи інтерактивний метод навчання «Прес-метод» за визначеною схемою:

1. Я вважаю, що...

Студент висловлює свою думку, пояснює, у чому полягає його погляд чи твердження.

2. Тому, що...

Студент наводить причину появи цієї думки, тобто на чому ґрунтуються докази на підтримку його позиції.

3. Наприклад,

Студент наводить факти чи приклади, які демонструють його докази, вони підсилюють його позицію.

4. Отже, ...

Студент узагальнює свою думку, робить висновок.

Отже, узагальнення знань студентів відбувається за допомогою використання «прес-методу», де студенти мають змогу провести аналіз чи дати оцінку екологічним проблемам, оцінити рівень природокористування, тощо.

Практика використання інтерактивного «прес-методу», при викладанні облікових дисциплін дає змогу визначити певні позитивні зрушення та результати, які спостерігаються у студентів:

- набуття вмінь дискутувати, висловлювати та відстоювати свою думку, приймати спільні рішення, працювати в команді;
- удосконалення рівня спілкування, вміння побудови логічної та чіткої;
- доповіді та виступу з нею перед одногрупниками та іншими учасниками освітнього процесу;
- поглиблення теоретичних знань, набуття та розвиток вмінь та навичок та вирішення практичних завдань;
- здатність оперувати науковими та спеціальними термінами, використовувати набутий досвід на практиці;
- розвиток творчого мислення, вміння застосовувати нетрадиційні підходи до вирішення проблем чи завдань тощо.

Отже, за умов формування правильного науково-обґрунтованого підходу до впровадження інтерактивного «прес-методу», використання мультимедійних засобів, викладач зможе залучити до роботи всіх студентів групи, поглиблювати їх мотивацію та розвивати в них професійні та людські якості, екологічну свідомість та екологічну культуру. Заняття, які побудовані

на застосуванні інтерактивних методів, є для студентів цікавішими, спонукають їх до активної взаємодії у групі, розвивають творче мислення та формують мотивацію навчально-пізнавальної та майбутньої професійної діяльності у студента.

Список використаних джерел

1. Горуха Т. О. Використання інтерактивних методів на уроках хімії. URL: http://goruha.biogspot.com/2014/12/biog-post_64/html.
2. Задорожний К. М. Застосування інтерактивних технологій у викладанні хімії : навч. посіб. Харків : Основа, 2009. 140 с.
3. Кузьмич Я. В. Роль інтерактивного навчання на уроках хімії в системі професійно-технічної освіти. *Молодий вчений. Хімічні науки*. 2018. № 12 (64). – С. 1–4.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ : Знання, 2005. 486 с.
6. Морська Н. Л. Структура і методика проведення інтерактивного заняття у вищій школі. *Підготовка фахівців освітньої галузі за інноваційними технологіями: проблеми і перспективи: матеріали регіон. наук.-практ. семінару*, 28–29 квітня 2010 р. Тернопіль, 2010. С. 73–78.
7. Шарко В. А. Сучасний урок. Технологічний аспект: посіб. для вчителів і студентів. Київ, 2016. 220 с.
8. Полухтович Т. Роль ІКТ у формуванні професійної компетентності учасників освітнього процесу. *Нові технології навчання: зб. наук. праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»*. Київ, 2020. Вип. 94. С. 265–269.